

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא בתרא

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובב"א

טל: 02(571-2016)

פ"ד המוכר את הבית

גמ' סא. - סד.

- 1) מוכר בית (לא היציע (לרב יוסף רק בעשוי חלונות לנוי ולהקר) - מר זוטרא בד"א על ד"א,
- 2) ולא החדר הפנימי [מצרים הרחיב לו דלא כתב "ולא שיירית לפני כלום"],
- 3) ולא הגג עם מעקה או לר"י עם צורת הפתח [חשוב בפנ"ע, לא מכר עומקא ורומא],
- 4) ולא בור ודות [תשמיש אחרת, מקום חשוב בפנ"ע],
- 5) ולא מפתח (מיטלטל) דקביע (דלא כר"מ) אא"כ אמר "כל מה שבתוכו",
- 6) ולא תשמישים המיטלטל (כבידים) אא"כ אמר "כל מה שבתוכו"

מכר "בית" - מכר בירה כשכולם קרו לה בית (לרשב"ם - ולא "בירה"), וה"ה בקעה דקרו שדה

מכר "ארעא" - ולא ב' (רשב"ם - ויתן הפחותה); "ארעא" - רק ב'; "כל ארעא" - ולא גנות ופרדסים; "זיהרא" - ולא בתי ועבדי; "נכסי" - ולא מטלטלי (חוץ מכל נכסי לרשב"ם)

מצר לו: מערב ארוך ומזרח קצר - להו"א דרב קנה כנגד הקצר, לרב כהנא ורב אסי כנגד ראש תור, ומודה רב כשכתב ראובן ושמעון ממזרח ולוי ממערב ולא כ' כנגד יהודה ממערב
אא"כ יש קרקע עולם אצל לוי;

מצר ראובן מזרח ומערב צ"ל "מב' רוחין", אבל "בתוך ראובן ושמעון" מיפלאג באלכסון סיים קרנות - אולי רק תלם א' באלכסון מקרן לקרן; סיים כמין גאם בב' זוויות - אולי רק קונה באלכסון ביניהן; סיים בסירוגין - אולי רק כנגדן - תיקו.

לא מצר לו מצר רביעית - רב - קנה הכל חוץ ממצר ד', שמואל - קנה אף מצר ד',

רב אסי - קנה תלם א' על פני ג' רוחות [מדשייר במקצת שייר בכולה]

רבא - ל"ק כרב חוץ ממובלע הרביעית בין ב' מצרים שבצדדים, או לא מובלע בלי הרכבת דקלים ובל"ט קבין - קנה (חדא לריעותא)

ל"ב כשמואל חוץ מלא מובלע או מובלע ויש הרכבת דקלים וט' קבין דלא קנה (חדא לריעותא) להל' - מובלע וליכא ט' קבין קנה (תרחי לטיבותא), חדא לטיבותא - שודא

שותף שמכר פלגא בארעא דאית לי - רבה - , אביי -

רבה - מוכר שמצר לו "ארעא דמינה פלגא" - מכר , "דמינה פסיקא" - מכר ט' קבין,

אביי - ממ"נ ט' קבין אא"כ מוסיף "ואלה מצריה" [יתור לשון ליפות כחון]

תנו חלק לפלוני מנכסי - רביע [לרשב"ם - כסומכוס - ספק או ש"פ] [לפי' א' ברשב"ם - באמר חלק לבני והשאר לפלוני], רשב"ם - לתוספתא יירש עם הבנים (כשיש לו בנים, כרבנן דסומכוס)

מוכר שדה ע"מ שמעשר ראשון שלי [ע"מ = שייר מקום (לרשב"ם - דרוצה שיתקיים התנאי)],
לי ולבניי - אף מוריש, כל זמן שבידך - פקע משמכרה לאחר

ר"ל - המוכר בית ע"מ שדיוטא עליונה שלי (יתור לשון - לרשב"ם דממ"נ גג שלו)

רב זביד - זכות להוציא זיזין (רשב"ם - לחצר)

קמח: - וספק בבית לאחד ודיוטא לאחר

ר"פ - זכות לבנות אם נפל

רב דימי - מוכר בית סתם - לא קני עומקא ורומא (לחפור וגג עם מעקה ואוירו)

"עומקא ורומא" - לא קני בור ודות ומחילות אא"כ כתב "מתהום עד רקיע"

רשב"ם סא:

גם לר"י אין דמים מודיעין בקרקע - לרשב"ם - דאין אונאה לקרקעות

גמ' סד. - סח:

רבנן, רב להל' - מוכר בעין רעה מוכר ושייר לעצמו דרך אל הבור חוץ ממתנה
ר"ע, שמואל ולהל' - בעין יפה (רב הונא עא. - חוץ משירי ב' אילנות - שייר קרקע לעצמו)
אא"כ אמר יתור לשון (חוץ משופרא דשטרא)

מכר או נתן ב' בתים זה לפנים מזה - לכו"ע אין לפנימי דרך [לשניהם בעין יפה כשלא עיכב לעצמו],
חוץ מחיצון במכר לפנימי במתנה [מתנה בעין יפה טפי]

חכמים - המוכר בית לא מכר מכתשת החקוקה ולבסוף קבועה
ר"א, משנתנו - מכר [כל המחובר לקרקע כקרקע]

לר"א (להל) מחובר כקרקע: מכתשת החקוקה, דף נחתומים בכותל טהור, כוורת דבורים
לענין קנין, פרוזבול, טומאה, תלישה בשבת, הכשר (דבעי מחשבה לצורך תלוש),
לגבות עישור נכסים (רשב"ם - גם בזה"ז דאינה מתנאי כתובה)
לרבנן לאו כמחובר אבל צינור שקבעו ולבסוף חקקו לא פוסל מקוה [שאיבה דרבנן
(לרשב"ם - כשיש כבר מקוה כשרה)] וספק אם איצטורביל חשיב תלוש לענין הכשר

כל מה שבחצר - מכר מטלטלין (רשב"ם - תשמישי בית) ולא מרחץ ובית הבד

מוכר חצר - לת"ק מכר אף החנויות הפתוחות לה - ולרה"ר כשרוב תשמישן לבפנים
ר"א - לא מכר שום בית ובור אלא אור
ב' לשונות ברבא אם המח' בא"ל "דרתא" או "חצר"

החזיק בשדה א' קנה כולן (רשב"ם - רק בנותן דמים (במקום שכותבין שטר))
ומח' ב' לשונות בר"נ אי צריך שיהא לכולם תשמיש אחד

מוכר בית הבד לא מכר מטלטלין, ת"ק - ולא הקורה אא"כ אמר כל מה שבתוכו, ר"א - אפי' הקורה
מוכר בית המרחץ לא מכר בריכות מים ועצים אא"כ אמר וכל תשמישיו וכתב מצרים החיצונים

לת"ק מוכר עיר מכר ביברים ויערים הפתוחין לצד העיר
לרשב"ג אף מכר הסנטר (שדות שסביב; גם גברא הממונה על שדות) וכפרים הסמוכים
לר"י מכר סנטר ולא סופר המלך/סופר ולא סנטר

ספק אם עבדא כמקרקעי (רשב"ם - לפי לשון בנ"א, ומדאו' כמקרקעי (קכח. - לקנין, שבועה, אונאה))

רשב"ם סה: - סז:

מכר כל מה שבתוכו - רשב"ם - בבית - רק מטלטלין המיוחדין לבית זה,
בחצר - כל מטלטלי חוץ מחיטי ושערי,
בעיר - הכל אפי' מטלטלי דניידי [טורח להוציא, בטלים לה]

פרוזבול צריך קרקע - רשב"ם - כאילו יש משכון, רש"י כז. - במילתא דשכיחי תיקן

פשוטי כלי עץ טהור אף מדרבנן חוץ מראוי למדרס [דאו']

לרשב"ם - כולו שאובין פסול דאו' [מעיינ - בידי שמים]

גת - לרש"י בע"ז הל' כברייתא דסגי בהדחה (ומשנה חולק), לרשב"ם לכו"ע צריכה ניגוב

גמ' סח: - עב:

מכר שדה, כרם, בית - לר"מ מכר כל הקבוע לתשמישיו, לרבנן רק המיוחדין הרבה - אבנים
בשדה/סדרן לגדר, קנים נעוצים, תבואה אפי' עומד לקצור

מוכר כל מה שבשדה לא מכר קנים בית רובע, ערוגה עם שם בפנ"ע, סוכת נוצרים בטיט, חרוב ושקמה
זקנים (אפי' הוסיף "חוץ מחצי חרוב פלוני") [אשר בכל גבולו - רק הצריך לגבול (רשב"ם -

חשובין שדה בפנ"ע)], בור, גת, שובך, ומח' ר"ע ורבנן בדרך

חוץ: ממתנה [בעין יפה], אחין שחלקו (חוץ מדרך לרב [לרשב"ם - כדדורו אבהתי]), נכסי הגר, מקדיש
(ור"ש חולק)

ספק אי מלבן של פתח/חלון המחברים ביתידות בכלל בית (לרשב"ם)

מצרים בכלל שדה [וכל העץ אשר בכל גבולו סביב]

א"ל ארעא ודקלי - יתן ב' דיקלי (לרשב"ם - לבד אותן שבשדה [מחוסר אמנה])

אין קורין לרקל וגפן "אילן" אא"כ אין אחרים, וגפן טפי מדקל

”דקל” = עולין בחבל לפירות, ”אילן” = אין העול כופפו

רב חסדא - מפקיד בשטר נאמן בשבועה לומר החזרתיו [מיגו נאנסו בשבו] חוץ: מרמי ב”ח (שבועות מה): לרשב”ם, מיתומים לדייני גולה [לא צוה לפני מיתתו] רבא - עיסקא על יתומין להל’ נשבע וגובה מחצה כדייני א”י [טענין דלא הספיק לצוות] רב הונא - אפי’ לר”ע שייר מוכר ב’ אילנות, שייר ג”כ קרקע [דלא לימא לי’ עקור אילנך (לרשב”ם - כשייבש)]

ר”ש לרבנן - המקדיש שדה הקדיש ג”כ חרוב ושקמה [מקדיש בעין יפה יותר ממכר והקדיש אף הקרקע תחתיו והחרוב יונק מהקדש] ולא בור וגת וכו’; לרבנן עצמם - הכל ר”ש עצמו, ר’ מנחם בר’ יוסי - מקדיש בעין רעה - ולא הקדיש חרוב

לר”ש לרבנן - המקדיש ג’ אילנות ממטע י’ לבית סאה (רשב”ם לברייתא פג. - ט”ז אמה) - הקדיש הקרקע ואילנות (לרשב”ם - קטנים) שביניהם ופודה בנ’ שקל לבית כור, הקדיש אילנות וקרקע זאח”ז - פודה אילנות בשווייהן

לר”י ור”ש לוקח שדה מאביו והקדיש ומת אביו - כשדה אחוזה (מתחלקת לכהנים ביובל, פודה בנ’ שקל לבית כור) [אשר לא (ראויה להיות) משדה אחוזה], ור”מ חולק [אשר לא (אינה)]

עומר של סאתים - אין שכחה בפנ”ע [לקחתו - ניקח בפעם אחת] או בצירוף ב’ עומרים [גדיש]